

#playasnaturales
#platgesnaturals

ANNEX I ANEXO I

RED DE PLAYAS NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO

XARXA DE PLATGES NATURALES

PER AL CORRIOL CAMANEGRE

RESUM

(informació del projecte per a la ciutadania en les pàgines web dels respectius ajuntaments)

RENATURALITZANT PLATGES PER AL CORRIOL CAMANEGRE I CREAT OASI DE BIODIVERSITAT PER A CONSERVAR ELS ECOSISTEMES LITORALS

Renaturalitzant platges: cuidant el corriol, cuidem les nostres platges

Durant les últimes dècades, el corriol camanegre s'ha concentrat per a nidificar en platges naturals on les molèsties humanes són reduïdes i hi ha pocs depredadors. No obstant això, les dades dels últims anys indiquen que les poblacions disminueixen cada vegada més i la seua recuperació depèn de mantindre les platges naturals com a refugi i de restablir altres poblacions nidificants més xicotetes o extintes en platges on l'alteració i destrucció d'hàbitat han sigut majors en el passat.

En aquest context, SEO/BirdLife en col·laboració amb l'Ajuntament de Moncofa, i gràcies a l'ajuda concedida per la Fundació Bancaixa i CaixaBank de la III Convocatòria Mediambiental, treballen en un projecte de renaturalització del litoral valencià per a la recuperació de xicotetes o extintes poblacions de corriol camanegre i contribuir a la conservació del sistema dunar de les seues platges. L'Ajuntament de Moncofa participa activament amb accions a les platges de L'Estanyol i de Beniesma. En elles, estem:

- **Renaturalitzant les platges mantenint part de les restes orgàniques marines** per a retindre l'arena a la platja i afavorir la conservació de la duna. A més, aquestes restes ajudaran al corriol camanegre a trobar aliment i refugi per a evitar que els pollets siguen depredats.
- **Senyalitzant àrees** al voltant de la duna per a protegir i millorar les condicions de seguretat i reduir les molèsties en les àrees de nidificació del corriol camanegre.
- **Creant oasi de biodiversitat en platges urbanes** que permetrà generar refugis de biodiversitat, a més de complir com a recurs educatiu per a la societat, sent laboratoris a l'aire lliure que permetran observar els efectes de la renaturalització als usuaris de les platges urbanes que en altres condicions serien aliens al projecte, més enllà de ser noves àrees de nidificació per a l'espècie.
- **Fomentant la biodiversitat dunar** a les platges retirant vegetació exòtica invasora i plantant flora autòctona i endèmica de litoral valencià.
- **Sensibilitzant** al veïnatge, centres educatius i usuaris de les platges sobre la **importància de compatibilitzar els usos lúdics** amb la conservació i protecció de platges i dunes, mitjançant xarrades, eixides de camp i jornades de voluntariat ambiental.

RED DE PLAYAS NATURALES XARXA DE PLATGES NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO PER AL CORRIOL CAMANEGRE

Per què és important per a les platges de L'Estanyol i de Beniesma?

Les platges i dunes de la Comunitat Valenciana són un dels ecosistemes més valuosos per a la conservació de la biodiversitat al Mediterrani, a causa de l'altíssima varietat i importància de conservació de la flora i fauna que acullen. A més, les platges i dunes tenen un paper clau per a mitigar els efectes del canvi climàtic, i esmorteir fenòmens meteorològics extrems com a temporals marins i inundacions, o la salinització d'ambients pròxims a aquests. Finalment, aquests ambients són zones de nidificació i alimentació de gran varietat d'aus, acollint espècies amenaçades com pot ser el corriol camanegre.

No obstant això, platges i dunes han sigut un dels hàbitats més alterats i degradats durant l'últim segle, principalment pel desenvolupament urbanístic, la presència i abundància de vegetació exòtica invasora, plàstics i altres residus i, en alguns casos, un intens ús públic. Tot això redueix notablement i posa en risc el seu paper com a proveïdor de tots aquests serveis ecosistèmics.

A Moncofa, les platges de L'Estanyol i de Beniesma suposen un bon exemple de com alguns trams de dunes i platges mantenen un cert grau de naturalitat i un gran potencial de recuperació que pot i deu ser abordat amb la implicació ciutadana, de manera que tinguen un major valor ambiental mantenint la compatibilitat d'usos lúdics i recreatius. Amb el desenvolupament del projecte es pretén també implicar la població en la conservació d'una de les espècies d'au més amenaçades de la Comunitat Valenciana: el corriol camanegre.

El corriol camanegre, una au amenaçada

Es tracta d'una xicoteta au limícola que habita la platja al llarg de tot l'any i s'alimenta capturant xicotets insectes, crustacis i mol·luscos. En la Comunitat Valenciana la seua situació és molt preocupant: la seua població ha caigut un 70% en els últims 30 anys. Per aquesta raó, el corriol camanegre està protegit legalment com a "Vulnerable", i des de 2022 ja figura com a au en "Perill d'Extinció" pel Llibre Roig de les aus d'Espanya.

Una de les principals raons de la seua delicada situació és la falta d'hàbitat: requereix de restes vegetals aportades per l'onatge a les platges, per a fer els seus nius, alimentar-se i on les seues cries puguen amagar-se dels depredadors. La vegetació exòtica que cobreix les dunes suposa un fort impacte en aquesta espècie ja que impedeix que troben aliment en elles. La presència de mascotes soltes, especialment gossos, suposa una altra amenaça per a l'espècie, ja que corren per diversió darrere de les aus, trepitgen els nius o els pollets, i causen morts i abandonaments de nius per estrés.

En aquest sentit, que el corriol camanegre nidifique a les nostres platges no sols ve a reflectir un bon estat de conservació d'aquestes, sinó també un bon estat de conservació de la pròpia estructura física de l'ecosistema dunar. Per això, el paper del corriol camanegre va més enllà: és una espècie paraigües que, ajudant la seua conservació, ens ajuda a cuidar les platges i les dunes.

RED DE PLAYAS NATURALES XARXA DE PLATGES NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO PER AL CORRIOL CAMANEGRE

Per això, és tan important per al nostre municipi crear un espai de **platges renaturalitzades mantenint part de les restes marines**, crear **zones senyalitzades** al voltant de la duna per a protegir i millorar les condicions de seguretat i reduir les molèsties en les àrees de nidificació del corriol camanegre (de qui podem dir amb orgull que nidifica a les nostres platges) i **sensibilitzar i fer participants del projecte als veïnats i usuaris de platges**.

RESUMEN

(información del proyecto para el ciudadano en las páginas web de los respectivos ayuntamientos)

RENATURALIZANDO PLAYAS PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO Y CREANDO OASIS DE BIODIVERSIDAD PARA LA CONSERVACIÓN DE LOS ECOSISTEMAS LITORALES

Renaturalizando playas: cuidando al chorlitejo, cuidamos de nuestras playas

Durante las últimas décadas, el chorlitejo patinegro se ha concentrado para nidificar en playas naturales donde las molestias humanas son reducidas y hay pocos depredadores. Sin embargo, los datos de los últimos años indican que las poblaciones disminuyen cada vez más y su recuperación depende de mantener las playas naturales como refugio y de restablecer otras poblaciones nidificantes más pequeñas o extintas en playas donde la alteración y destrucción de hábitat han sido mayores en el pasado.

En este contexto, SEO/BirdLife en colaboración con el Ayuntamiento de Moncofa, y gracias a la ayuda concedida por la Fundación Bancaja y CaixaBank de la III Convocatoria Medioambiental, trabajan en un proyecto de renaturalización del litoral valenciano para la recuperación de pequeñas o extintas poblaciones de chorlitejo patinegro y contribuir a la conservación del sistema dunar de sus playas. El Ayuntamiento de Moncofa participa activamente con acciones en las playas de L'Estanyol y de Beniesma. En ellas, estamos:

- **Renaturalizando las playas manteniendo parte de los restos orgánicos marinos** para retener la arena en la playa y favorecer la conservación de la duna. Además, estos restos ayudarán al chorlitejo patinegro a encontrar alimento y refugio para evitar que los pollitos sean depredados.
- **Señalizando áreas** alrededor de la duna para proteger y mejorar las condiciones de seguridad y reducir las molestias en las áreas de nidificación del chorlitejo patinegro.
- **Creando oasis de biodiversidad en playas urbanas** que permitirá generar refugios de biodiversidad, además de cumplir como recurso educativo para la sociedad, siendo laboratorios al aire libre que permitirán observar los efectos de la renaturalización a los usuarios de las playas urbanas que en otras condiciones serían ajenos al proyecto, más allá de ser nuevas áreas de nidificación para la especie.
- **Fomentando la biodiversidad dunar** en las playas retirando vegetación exótica invasora y plantando flora autóctona y endémica de litoral valenciano.
- **Sensibilizando** a los vecinos, centros docentes y usuarios de las playas sobre la **importancia de compatibilizar los usos lúdicos** con la conservación y protección de playas y dunas, mediante charlas, salidas de campo y jornadas de voluntariado ambiental.

RED DE PLAYAS NATURALES XARXA DE PLATGES NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO PER AL CORRIOL CAMANEGRE

¿Por qué es importante para las playas de L'Estanyol y de Beniesma?

Las playas y dunas de la Comunidad Valenciana son uno de los ecosistemas más valiosos para la conservación de la biodiversidad en el Mediterráneo, debido a la altísima variedad e importancia de conservación de la flora y fauna que acogen. Además, las playas y dunas tienen un papel clave para mitigar los efectos del cambio climático, y amortiguar fenómenos meteorológicos extremos como temporales marinos e inundaciones, o la salinización de ambientes próximos a estos. Por último, estos ambientes son zonas de nidificación y alimentación de gran variedad de aves, acogiendo especies amenazadas como puede ser el chorlitejo patinegro.

Sin embargo, playas y dunas han sido uno de los hábitats más alterados y degradados durante el último siglo, principalmente por el desarrollo urbanístico, la presencia y abundancia de vegetación exótica invasora, plásticos y otros residuos y, en algunos casos, un intenso uso público. Todo ello reduce notablemente y pone en riesgo su papel como proveedor de todos estos servicios ecosistémicos.

En Moncofa, las playas de L'Estanyol y de Beniesma suponen un buen ejemplo de cómo algunos tramos de dunas y playas mantienen un cierto grado de naturalidad y un gran potencial de recuperación que puede y debe ser abordado con la implicación ciudadana, de manera que tengan un mayor valor ambiental manteniendo la compatibilidad de usos lúdicos y recreativos. Con el desarrollo del proyecto se pretende también implicar a la población en la conservación de una de las especies de aves más amenazadas de la Comunidad Valenciana: el chorlitejo patinegro.

El chorlitejo patinegro, un ave amenazada

Se trata de una pequeñita ave limícola que habita la playa a lo largo de todo el año y se alimenta capturando pequeños insectos, crustáceos y moluscos. En la Comunidad Valenciana su situación es muy preocupante: su población ha caído un 70% en los últimos 30 años. Por esta razón, el chorlitejo patinegro está catalogado legalmente como "Vulnerable", y desde 2022 ya figura como ave en "Peligro de Extinción" por el Libro Rojo de las aves de España.

Una de las principales razones de su delicada situación es la falta de hábitat: requiere de restos vegetales aportados por el oleaje en las playas, para hacer sus nidos, alimentarse y donde sus crías puedan esconderse de los depredadores. La vegetación exótica que cubre las dunas supone un fuerte impacto en esta especie ya que impide que encuentren alimento en ellas. La presencia de mascotas sueltas, especialmente perros, supone otra amenaza para la especie, ya que corren por diversión detrás de las aves, pisan los nidos o los pollitos, y causan muertes y muchos abandonos de nidos por estrés.

En este sentido, que el chorlitejo patinegro nidifique en nuestras playas no solo viene a reflejar un buen estado de conservación de estas, sino también un buen estado de conservación de la propia estructura física del ecosistema dunar. Por ello, el papel del chorlitejo patinegro va más allá: es una especie paraguas que, ayudando a su conservación, nos ayuda a cuidar las playas y las dunas.

RED DE PLAYAS NATURALES XARXA DE PLATGES NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO PER AL CORRIOL CAMANEGRE

Por ello, es tan importante para nuestro municipio crear un espacio de **playas renaturalizadas manteniendo parte de los restos marinos**, crear **zonas señalizadas** alrededor de la duna para proteger y mejorar las condiciones de seguridad y reducir las molestias en las áreas de nidificación del chorlitejo patinegro (de quien podemos decir con orgullo que nidifica en nuestras playas) y **sensibilizar y hacer partícipes del proyecto a los vecinos y usuarios** de playas.